

Załącznik
do Uchwały Nr XLIX/285/2017
Rady Gminy w Zakrzewie
z dnia 14 grudnia 2017 roku

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY ZAKRZEW
NA LATA 2018-2020

WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2020 określa strategię działań w zakresie profilaktyki uzależnień i zmniejszania szkód wynikających z zażywania narkotyków. Przeciwdziałanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.), która zobowiązuje samorządy do kreowania lokalnej polityki w zakresie walki z narkomanią.

Zażywanie narkotyków jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych XXI wieku. Uzależnienie od narkotyków nie jest problemem wieloaspektowym. Oddziałuje na samego uzależnionego, niszcząc jego zdrowie, na jego rodzinę, ale także w szerszym ujęciu na całe społeczeństwo.

Pomoc osobom uzależnionym nie może więc ograniczać się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszać negatywne skutki uzależnień dla całego społeczeństwa. Stąd też szczególnie wyeksponowana w Programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie młodym mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie w nich właściwych postaw społecznych. Niezmiernie istotne jest również wzmocnienie pozycji rodziny poprzez działania edukacyjne i realizację przedsięwzięć profilaktycznych, mających na celu integrację i wskazanie sposobu spędzania wolnego czasu w sposób wolny od używek.

Niniejszy dokument zawiera plan działań w zakresie profilaktyki uzależnień, będących kontynuacją działalności z lat poprzednich i jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.);
2. Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020;
3. Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020;
4. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1916 z późn. zm.).

Kierunki działania określone w Programie wpisują się w cele i zadania zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

Program funkcjonuje w kooperacji z uchwalanym corocznie Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Zakrzew. Prowadzenie bowiem działań w ramach obu programów niezależnie byłoby niemożliwe ze względu na nierozzerwalny charakter problemów wymienionych w obu dokumentach, ich etiologii i konsekwencji, jakie powodują.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA

Gmina Zakrzew jest gminą wiejską w powiecie radomskim w województwie mazowieckim.

Według danych referatu ewidencji ludności Gmina Zakrzew na dzień 31.10.2017 roku liczyła 12 672 mieszkańców, w tym 9 794 osoby powyżej 18 roku życia. Ze względu na położenie Gminy Zakrzew – w bezpośrednim sąsiedztwie Radomia, można zaobserwować duży napływ nowych mieszkańców. Problem narkomanii dotyczy jednak nie tylko aglomeracji, dotyka także mniejsze miejscowości. Młodzi mieszkańcy Gminy Zakrzew są narażeni na szkodliwy wpływ substancji psychoaktywnych w tym samym stopniu, co ich koledzy mieszkający w miastach.

Poważnym problemem są nowe substancje psychoaktywne, tzw. „dopalacze”. Są stosunkowo łatwiej dostępne i w przekonaniu zarówno młodych ludzi, jak i ich rodziców, mniej niebezpieczne.

Z badania ESPAD przeprowadzonego w 2015 roku wynika, że wśród młodzieży w wieku 15-16 lat wzrasta używanie przetworów konopi (wśród badanej młodzieży w 2007 roku zażywanie przetworów konopi kiedykolwiek w życiu deklarowało 16%, w 2015 roku – 25%). Wśród młodzieży w wieku 17-18 lat wartości te znacznie wzrastają (28% badanych zażywało chociaż raz przetwory konopi w 2007 roku, w 2015-43%). Jednocześnie można zauważyć nieznaczny spadek zażywania dopalaczy zarówno w grupie 15-16 latków (11% zażywało dopalacze kiedykolwiek w życiu w 2011 roku, 10% w 2015 roku), jak i 17-18-latków (16% w 2011 roku, 13% w 2015 roku).

Ze względu na duże rozpowszechnienie problemu narkomanii istnieje potrzeba szeroko zakrojonej działalności profilaktycznej, która umożliwiłaby nabycie kompetencji do przeciwstawienia się temu zagrożeniu. Najlepsze efekty w tym zakresie przynoszą działania skierowane do młodzieży, stąd największy nacisk został położony na działania adresowane do tej właśnie grupy. Jednocześnie Program zakłada działania edukacyjne skierowane do rodziców, jako grupy, która ma zasadniczy wpływ na zachowanie młodzieży.

ADRESACI PROGRAMU

Ze względu na specyfikę i szeroki zasięg problemu uzależnień adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Zakrzew, a w szczególności następujące grupy osób:

- dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniami),
- rodziny.

ZASOBY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY

Realizatorem Programu jest Wójt Gminy Zakrzew za pośrednictwem Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W realizacji Programu uczestniczą:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zakrzewie,
- Świetlice wiejskie,
- Placówki oświatowe, zobowiązane do tworzenia i realizacji szkolnych programów profilaktycznych,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie,
- Organizacje pozarządowe i parafie z terenu Gminy.

ROZDZIAŁ II

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Zasadniczym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Zakrzew.

ZADANIA PROGRAMU

Lp.	Cel operacyjny	Zadanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji
1	2	3	4	5	6
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem	1. Finansowanie działania Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin – wsparcie psychologiczne, udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym	Psycholog PIK Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018 – 2020 r.	Liczba udzielonych porad Liczba osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami, którym udzielono porady
		2. Finansowanie zajęć profilaktycznych prowadzonych przez terapeutę uzależnień w świetlicach	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	Liczba przeprowadzonych zajęć Liczba uczestników zajęć
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej	1. Udzielanie porad i pomocy psychologicznej w PIK	Psycholog	2018 – 2020 r.	Liczba porad Liczba osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami oraz członków ich rodzin, którym

					udzielono porady
		2. Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	Liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnień, biorących udział w zajęciach świetlicowych
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie problematyki uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży	1. Prowadzenie w szkołach podstawowych i gimnazjum programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	Pełnomocnik ds. RPA Dyrektorzy szkół	2018 – 2020 r.	Liczba przeprowadzonych programów Liczba osób biorących udział w zajęciach
		2. Wspieranie działań profilaktycznych, polegających na organizowaniu zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach spędzenia wolnego czasu	Pełnomocnik ds. RPA Szkoły i świetlice wiejskie	2018 – 2020 r.	Liczba przedsięwzięć Liczba uczestników zajęć (w tym ze środowisk zagrożonych uzależnieniem)
		3. Organizacja i finansowanie szkoleń dla realizatorów programu	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń
		4. Prenumerata czasopism dotyczących problematyki uzależnień, udostępnianie literatury z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminnej bibliotece	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	Liczba zakupionych publikacji Liczba użytkowników zbioru
		5. Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych na temat narkomanii	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	Liczba przeprowadzonych kampanii
		6. Działalność edukacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	Liczba przedsięwzięć Liczba uczestników spotkań

		skierowana do rodziców	Szkoły			
IV	Wspomaganie działalności instytucji, pozarządowych i fizycznych rozwiązywaniu narkomanii	działalności organizacji i osób służących problemom	1. Stała współpraca z Policją, Kościołem, GOPS, szkołami, przedstawicielami służby zdrowia w zakresie działań dotyczących przeciwdziałania narkomanii	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	
			2. Współpraca z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	
			3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, wymiana informacji, promowanie działań profilaktycznych	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	
V	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego		1. Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej	GOPS	2018 – 2020 r.	
VI	Ewaluacja działań związanych z realizacją Programu		1. Gromadzenie danych od realizatorów Programu	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	
			2. Analiza danych, ocena realizacji i sprawozdawczość w zakresie realizacji zadań Programu.	Pełnomocnik ds. RPA	2018 – 2020 r.	

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Realizacja Programu jest koordynowana przez Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego zadaniem w zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest:
  - a. Opracowywanie i koordynowanie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
  - b. Planowanie, inicjowanie, koordynacja i ocena działalności w zakresie profilaktyki zwalczania narkomanii.
  - c. Współdziałanie i koordynacja działalności instytucji, stowarzyszeń i innych podmiotów realizujących zadania Gminnego Programu.
  - d. Udzielanie pomocy merytorycznej instytucjom i osobom realizującym zadania związane z profilaktyką uzależnień.
  - e. Prowadzenie działalności informacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień.
2. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu Gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Jednostki realizujące poszczególne zadania zobowiązane są do przedstawiania informacji o stanie realizacji.
4. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu zostanie przedstawione Radzie Gminy Zakrzew do 31 marca kolejnego roku kalendarzowego.